

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 254.685 van 6 oktober 2022
in de zaak A. 237.330/IX-10.127**

In zake: Yassir BAHLOUL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het AUTONOOM GEMEENTEBEDRIJF STEDELIJK
ONDERWIJS ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jim Deridder
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 210 A
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 27 september 2022, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs Antwerpen van 13 september 2022 waarbij de beslissing van de klassenraad tot het opleggen aan Yassir Bahloul van een C-attest wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op maandag 3 oktober 2022, om 14.00 uur.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tim Peeters, die *loco* advocaat Christophe Vangeel verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Jim Deridder, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marijke Sterck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2021-2022 leerling in het eerste leerjaar van de derde graad in de studierichting ‘wetenschappen-wiskunde’ ASO in het Stedelijk Lyceum, waarvan de verwerende partij het schoolbestuur is.

3.2. Uit het “Overzichtsrapport 5A” van verzoeker dat uitgaat van de school blijkt dat hij een “totaal procent” heeft van 49,9% voor Frans, 50,1% voor wiskunde en 53,7% voor chemie.

In het individueel syntheseblad van verzoeker van 30 juni 2022 dat uitgaat van de delibererende klassenraad wordt met betrekking tot verzoeker het volgende vermeld:

“Beslissing: bijkomende proef
Vakken met opmerking: uitgesteld (bijkomende proef): Wiskunde (50.1%)
* vakantietaak: Chemie (53.7%)

Advies: De klassenraad stelt haar beslissing uit en legt je een uitgestelde proef wiskunde op. Je krijgt daarnaast ook een vakantietaak voor chemie. Motivering: Je scoorde niet goed voor de vakken chemie, wiskunde en Frans. Vooraleer een eindbeslissing te nemen wenst de delibererende klassenraad over aanvullende gegevens te beschikken aangaande de vereiste kennis en vaardigheden voor het vak wiskunde. Voor chemie is extra inoefening van de leerstof noodzakelijk mits een vakantietaak.”

3.3. Verzoeker slaagt niet voor de bijkomende proef wiskunde en levert zijn vakantietaak niet in. De klassenraad beslist vervolgens om aan verzoeker een oriënteringsattest C te geven.

3.4. Overleg met de directeur leidt niet tot een nieuwe samenkomst van de delibererende klassenraad.

Verzoeker stelt daarop beroep in bij het schoolbestuur.

3.5. Op 13 september 2022 bevestigt de beroepscommissie het oriënteringsattest C.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Uiterst dringende noodzakelijkheid

5. Terecht betwist de verwerende partij de uiterst dringende noodzakelijkheid van verzoekers vordering niet.

Het mag immers vaste rechtspraak van de Raad van State heten dat het dreigende verlies van een schooljaar een nadeel uitmaakt dat binnen een gewone schorsingsprocedure niet tijdig kan worden gekeerd.

Verzoeker heeft bovendien niet getalmd bij het instellen van zijn vordering.

De voorwaarde van de uiterst dringende noodzakelijkheid van de vordering is dan ook vervuld.

VI. Ernst van het enige middel

Standpunt van de partijen

6. In het enige middel voert verzoeker de schending aan van artikel 38 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’, van de materiële motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Volgens verzoeker heeft hij in het kader van zijn intern beroep aangetoond dat hij de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen in voldoende mate heeft bereikt. Zo heeft hij zeer duidelijk aangegeven dat er geen sprake is van een jaartekort voor wiskunde (of chemie), zoals de klassenraad stelde bij het opleggen van een bijkomende proef voor wiskunde. In de beslissing van de beroepscommissie ligt geen deugdelijk motief voor dat hierop ingaat. De beroepscommissie kan dan wel stellen dat de resultaten niet worden samengeteld

in een jaartotaal, het is dan een raadsel op welke wijze zij dan tot het wel of niet behalen van de leerplandoelstellingen per vak op jaarbasis kan besluiten.

Gelet op het ontbreken van enige aanvaardbare uitleg over welk cijfer verzoeker dan wel heeft behaald voor onder meer wiskunde, kan verzoeker enkel voortgaan op het document dat de klassenraad heeft gehanteerd. Op basis van dit document is hij geslaagd voor wiskunde. Hij benadrukt dat een slaagcijfer een slaagcijfer is waaruit in principe volgt dat de leerling voor dat vak de leerplandoelstellingen op voldoende wijze heeft bereikt.

Voor zover de bestreden beslissing zou steunen op jaartekorten die er geen zijn of niet behaalde leerplandoelstellingen die evenwel niets zeggen over een jaarcijfer, faalt de in de bestreden beslissing opgegeven motivering en is deze niet gesteund op een correcte feitelijke en juridische basis. Verzoeker stelt vast dat er een oriënteringsattest C voorligt dat gesteund is op geen enkel tekort.

Evenmin biedt de beroepscommissie volgens verzoeker een gegrond antwoord op zijn grieven. Het is nog steeds niet duidelijk op welke wijze er een tekort voor wiskunde – dat er geen is – zou voorliggen. De beroepscommissie verduidelijkt niet hoe de slaagcijfers toch geen slaagcijfers zijn. Zij negeert volledig het bijgebrachte overzichtsrapport.

Er kan niet worden aangenomen dat een zorgvuldige beroepscommissie in dezelfde omstandigheden geplaatst, zou nalaten op de grieven van een leerling en zijn ouders correct te antwoorden, zodat de beslissing tot het toekennen van een oriënteringsattest C manifest onredelijk is.

7. In haar nota betoogt de verwerende partij dat op de rapporten geen jaarcijfers worden berekend en worden vermeld. De school hanteert immers een evaluatiesysteem zonder jaartotalen, zoals moge blijken uit artikel 11.2 van het schoolreglement. Zo worden alle resultaten per vak in ogenschouw genomen en geven de vakleerkrachten in voorkomend geval ook in detail aan welke

leerplandoelen al dan niet werden bereikt. Dit behoort volgens de verwerende partij tot de pedagogische vrijheid van de school.

De beoordeling van de leerling berust, aldus de verwerende partij, op zes rapporten gespreid over het jaar, waarop geen jaarcijfer is weergegeven en het schoolreglement bevat ook geen berekeningswijze voor een dergelijk cijfer. De rechtspraak van de Raad van State dat een slaagcijfer een slaagcijfer is, heeft enkel betrekking op de cijfers die effectief op het rapport staan. Aangezien er dus geen “jaartekort” voorligt is er ook geen “jaarslaagcijfer”. *In casu* zijn de slaagcijfers of tekorten enkel de resultaten per vak per rapportperiode.

De beroepscommissie heeft in de bestreden beslissing dan ook gesteld dat verzoeker zich beroept op een louter informatief en intern document dat niet behoort tot de rapportering overeenkomstig het schoolreglement. Daaruit volgt de conclusie dat noch de klassenraad, noch de beroepscommissie kan of moet motiveren aan de hand van het door verzoeker aangehaalde jaarcijfer.

Beoordeling

8. Bij zijn intern beroep heeft verzoeker een overzichtsrapport gevoegd dat was opgeladen op Smartschool. In dit overzichtsrapport worden per vak de resultaten van dagelijks werk 1, 2 en 3 en van de examenperiodes 1 en 2 vermeld, alsook in de laatste kolom een “totaal procent” per vak. Dit “totaal procent” per vak is het cijfer dat is verkregen nadat alle resultaten voor dagelijks werk en de examenperiodes van het volledige schooljaar gekend waren en dat dus het jaarcijfer lijkt te zijn. In deze laatste kolom worden voor wiskunde 50,1% en voor chemie 53,7% vermeld. Volgens de verwerende partij is dit overzichtsrapport echter louter een intern document dat niet bedoeld is voor de leerlingen en ouders. De slaagcijfers of de tekorten worden enkel per rapport bekeken.

In het individueel syntheseblad van verzoeker van 30 juni 2022, dat uitgaat van de klassenraad en aan verzoeker is meegedeeld, wordt met betrekking tot verzoeker het volgende gesteld:

“Beslissing: bijkomende proef

Vakken met opmerking: uitgesteld (bijkomende proef): Wiskunde (50.1%)

* vakantietaak: Chemie (53.7%)

Advies: De klassenraad stelt haar beslissing uit en legt je een uitgestelde proef wiskunde op. Je krijgt daarnaast ook een vakantietaak voor chemie.

Motivering: Je scoorde niet goed voor de vakken chemie, wiskunde en Frans. Vooraleer een eindbeslissing te nemen wenst de delibererende klassenraad over aanvullende gegevens te beschikken aangaande de vereiste kennis en vaardigheden voor het vak wiskunde. Voor chemie is extra inoefening van de leerstof noodzakelijk mits een vakantietaak.”

Dat de cijfers enkel per rapport worden bekeken zoals de verwerende partij beweert, blijkt niet uit artikel 11.2 van het schoolreglement en spoort op het eerste gezicht al evenmin met hetgeen op dat individueel syntheseblad wordt vermeld. Dit individueel syntheseblad houdt de beslissing in van de delibererende klassenraad tot het opleggen van een bijkomende proef en vermeldt voor wiskunde 50,1% en voor chemie 53,7%. Deze cijfers zijn exact dezelfde als de cijfers die voor deze vakken voorkomen op het overzichtsrapport onder de kolom “totaal procent”. De bijkomende proef wordt dus *prima facie* opgelegd omwille van een cijfer dat is verkregen nadat op het einde van het schooljaar alle resultaten gekend waren en derhalve op basis van een jaarcijfer. Het feit dat dit document louter door de leden van de klassenraad wordt gebruikt en slechts een hulpmiddel is bij de deliberatie, doet hieraan geen afbreuk.

Die “jaarcijfers” moeten worden geacht een representatief beeld te geven van de kennis, de vaardigheden en, voor zover opgenomen in het leerplan, de attitudes van de leerling. Aangenomen moet worden dat een jaarcijfer in beginsel een geldige en betrouwbare weergave is van het relatieve belang dat moet worden gehecht aan dagelijks werk en aan de verwerking van grotere gehelen tijdens de examenperiode en aan de verschillende onderdelen van de leerstof die voor het desbetreffende vak in de loop van het jaar aan bod is gekomen en dat het om die reden ook betekenisvol is om later studiesucces te voorspellen. Een

slaagcijfer is een slaagcijfer. Daaruit volgt, ook weer in principe, dat de leerling die een voldoende jaarresultaat behaalt, voor dat vak de leerplandoelstellingen op voldoende wijze heeft bereikt. Om die reden overigens, wordt hij ook geslaagd verklaard.

Samen met verzoeker wordt vastgesteld dat de bijkomende proef en de vakantietaak *in casu* worden opgelegd ondanks en op basis van slaagcijfers.

Hiermee wil niet gesteld worden dat alle slaagcijfers onder alle omstandigheden een evaluatieproces in en door de delibererende klassenraad uitsluiten. Een slaagcijfer voor een opleidingsonderdeel kan deelttekorten verhullen en alzo een gebrek aan specifieke vaardigheden of kennis. Dit is *in casu* blijkbaar het geval aangezien verzoeker voor het onderdeel analyse van het vak wiskunde en voor de onderdelen chemisch rekenen, thermochemie en reactiesnelheid van het vak chemie niet aan de leerplandoelstellingen voldeed. Op die tekorten mag evenwel niet zonder meer worden gesteund, zonder afbreuk te doen aan het jaartotaal, waarvan in de regel aangenomen moet worden dat het representatief is. Vermogen die slaagcijfers bijgevolg niet uit zichzelf een beslissing te funderen dat een leerling een leerjaar niet met vrucht heeft beëindigd, dan kan niet bij voorbaat worden uitgesloten – en des te minder in de mate waarin de bedoelde cijfers de ondergrens van 50% benaderen – dat de klassenraad de deelaspecten van het bedoelde vak betreft ter ondersteuning of aanvulling van de elders vastgestelde tekorten.

In de voorliggende zaak is zulks echter geenszins het geval. Naast de tekorten voor bepaalde onderdelen van de vakken wiskunde en chemie, wordt in de beslissing van de beroepscommissie niet gewezen op enig ander tekort, zodat het tekort voor een deelaspect van wiskunde en chemie niet is gebruikt ter ondersteuning of aanvulling van andere tekorten. Naar het miniem tekort voor Frans wordt in de bestreden beslissing zelfs niet langer verwezen.

Verzoeker maakt derhalve op het eerste gezicht aannemelijk dat de bestreden beslissing enkel is gesteund op slaagcijfers, hetgeen inhoudt dat verzoeker de leerplandoelstellingen lijkt te hebben bereikt, zodat die resultaten hoe dan ook geen aanleiding konden geven tot een oriënteringsattest C.

9. Uit wat voorafgaat volgt dat het enige middel ernstig is.

10. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de beroepscommissie van het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs Antwerpen van 13 september 2022 waarbij de beslissing van de klassenraad tot het opleggen aan Yassir Bahloul van een oriënteringsattest C wordt bevestigd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zes oktober tweeduizend tweeëntwintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bruno Seutin, staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door

Tiny Temmerman, griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Bruno Seutin